

До питання специфіки формування залізничних вокзальних комплексів малих та середніх міст на транскордонних територіях

Л. М. Швець, Харківська національна академія міського господарства

Євроінтеграційні процеси зачіпають основні сфери діяльності нашої держави (політика, економіка, культура). Одним з інструментів цього процесу є транскордонна співпраця. Транскордонна співпраця відбувається між територіальними громадами або місцевими органами влади двох або більше держав, які мають спільний кордон. Планувальний аналіз транскордонних територій був проведений в роботі Ю.М.Білоконя [1] де відзначалося, що географічне і геополітичне розташування України в центрі континентальної Європи створює сприятливі умови для розвитку соціально-економічних контактів по усьому її периметру, успіх, яких також залежить від розвитку транспортно-комунікаційних осей транскордонних територій і її вузлових елементів.

Специфіка поняття "Транскордонна співпраця" відображає зміни, в поглядах на функції державних кордонів і на роль місцевих і регіональних громад в налагодженні співпраці між регіонами по обидві сторони кордону. Воно спрямоване на координацію взаємних зусиль і здійснення погоджених заходів в різних сферах життєдіяльності відповідно до національного законодавства і норм міжнародного права.

Згідно з дослідженням [1], транскордонні регіони мають вузлову структуру і визначаються, як біполярні. Основою формування такої планувальної структури є транскордонна комунікаційна вісь і міста, які розташовані по двох сторонах державного кордону. Більшою мірою такими містами є малі та середні. Транскордонна комунікаційна вісь є елементом транспортної інфраструктури, а її вузлові елементи - залізничні вокзальні комплекси (ЗВК) грають особливу роль в структурі міста. Для малих і середніх міст ЗВК є важливими структуроформуючими елементами, що в сучасних умовах значно впливає на їх функціонування і розвиток [2].

Для малого і середнього міста вокзальний комплекс стає тим вузловим елементом засобами якого здійснюються численні функціональні процеси притягнені можливістю їх різноманітної реалізації. В першу чергу слід враховувати цільове пересування транзитних і кінцевих пасажирів. Цільові установки можуть варіюватися від трудових і учбових, здійснювані у межах держави, до ділових, виробничих, які можуть вийти за рамки державного кордону. Як правило, такі міста мають додаткову функцію, яка принципово відрізняє його від інших міст - *митну*. Вона має на увазі створення функціонального блоку, який для міста виступає одним із структуроформуючим. Таким чином, нарощування соціальних процесів в зоні впливу ЗВК вимагає переосмислення його просторового виконання, таких як: чітким розмежуванням функціональних блоків технологічної підсистеми залізничного транспорту і митної підсистеми, виділення підсистеми громадського обслуговування пасажирів (транзитних і кінцевих) і

власних жителів міста.

Література

1. Билоконь Ю.Н. Принципы планирования организации трансграничных территорий Украины. Автореф. дис. канд. архитектуры:18.00.04. – К., 2000.- 18с.
2. Древаль И.В. Структурные принципы композиционного моделирования объединенных вокзальных комплексов. Автореф. дис. канд. архитектуры: 18.00.1 - Х., 2002.- 22 с.